

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów. Zespół

ZBIÓR RĘKOPISÓW I ARCHIWUM PAWLIKOWSKICH

ZESPÓŁ (FOND) 76.

CZEŚĆ III. ARCHIWUM PAWLIKOWSKICH.

176. Materiały różne Państwowej Komisji Ochrony Przyrody. 1921-1936.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська об-на АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

III кв. Львів 776/п. 25

44 арк.

Державна комісія охорони
природи

Інструкції, івєстіонар, регламен,
проект програми, програма конференції,
листування та ін.

1921-1936

40 арк.
м. пол.

Суд

Полномочия

(Организация)

M

IV. DZIAŁ: Krajobraz.

Przedmiot:

Województwo:

Powiat:

Gmina:

Nr. parceli
katastralnej:

Rola:
Las:

Właściciel:

Opis:

Literatura,
Fotografie etc.

Sposób ochrony:

Wiadomość pochodzi od:

Numery załączników:

Instrukcja

dla Delegatów Państw. Kom. Ochr. Przyrody.

1). Delegata Państwowej Komisji Ochrony Przyrody mianuje Komisja na czas aż do odwołania.

2). Delegat spełnia funkcje swe bezpłatnie, należy mu się tylko zwrot kosztów związanych z jego urzędowaniem, o ile poczynione one zostaną za uprzednim porozumieniem się z Komisją.

3). Zadaniem Delegata będzie:

- a) Wyszukiwać przede wszystkim w okręgu jego uwadze powierzonym przedmioty przyrodnicze zasługujące na ochronę ze względów naukowych, estetycznych lub pamiątkowych (a więc rośliny pojedyncze lub całe ich zbiorowiska, zwierzęta, wydobywane okolicznościowo wykopaliska i t. d.) i nadsyłać na ręce centralnego biura Komisji dokładne ich opisy (ewentualnie zdjęcia fotograficzne) w celu zakwalifikowania ich jako zabytków przyrodniczych i wciągnięcia ich do inwentarza przedmiotów chronionych.
- b) Dostarczać Komisji informacji co do sposobu i kierunku w jakim Komisja skierować winna kroki o uzyskanie tytułu prawnego do ochrony danego przedmiotu.
- c) Reprezentować Komisję na miejscu w pertraktacjach z władzami czy osobami interesowanymi w wypadkach, gdy tytuł prawny do ochrony przedmiotu trzeba będzie uzyskać drogą umowy z właścicielem (np. skłaniając go do przyjęcia na się służebności, obowiązku jego chronienia, urządzenia rezerwatu i t. d.).
- d) W razie uzyskania tytułu prawnego do ochrony, który nałoży na władze administracyjne obowiązek czuwania nad jego wykonaniem, zadaniem Delegata będzie kontrolować sprawność wykonywania obowiązku ochrony przez władze administracyjne, interweniować w razie potrzeby u odpowiednich czynników, ewentualnie w razie niemożności uzyskania tą drogą rezultatów, donosić Komisji o konieczności interwencji u władz wyższych.
- e) Czuwać nad stanem zabytków, przedstawiać projekty zabezpieczenia ich trwałości.
- f) Ponieważ skuteczność ochrony zabytków przyrody zależeć będzie nie tylko od uzyskania podstawy prawnej do ich ochrony i od sprężystości jej wykonania, ale także od zrozumienia idei ochrony przyrody przez samo społeczeństwo, zadaniem delegata będzie ideę tę propagować w zakresie i w sposób jaki uzna za stosowny (np. inicjując miejscowe towarzystwa przyjaciół przyrody, lub jednego z jej działów, jnp. miłośników drzew, ptaków, itp., których to towarzystw działalność zmierzałaby w kierunku podobnym w jakim kieruje się akcja Państwowej Komisji Ochrony Przyrody).

PAŃSTWOWA KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

ORGAN MINISTERSTWA W. R. I O. P.

Państwowa Komisja Ochrony Przyrody pozwala sobie przestać niniejszem Wielce Szanownemu Panu Kwestjonariusz z uprzejmą prośbą o możliwie dokładne udzielenie odpowiedzi na pytania w nim zawarte, oraz o nadesłanie odpowiedzi pocztą pod adresem: Państwowa Komisja Ochrony przyrody, Kraków, ul. Lubicz 46.

Za Państw. Kom. Ochr. Przym.

Kwestjonariusz

Powiat i gmina Województwo

Nazwisko nadsyłającego odpowiedź

Jego zawód Dokładny adres

Data

O d p o w i e d z i

Pytania	Właściciel (zarządca) Jego adres	Krótki opis	Jakby można trwale ochronić	Czy drukowa- no co o tem? Skąd możnaby dowiedzieć się o szczegółach?
1) Czy znajdują się w okolicy miejsca szczególnie piękne, lub osobliwe z powodu swej niezwykłej przyrody, wspomnień historycznych lub legend ludowych?				
2) Czy powierzchnia ziemi nie posiada szczególnie pięknych lub osobliwych kształtów (jary, wąwozy, skały, wodospady, źródła, jaskinie, wertepy, lejki gipsowe, wydmy piaszczyste, wały morenowe i t. d.)?				
3) Czy znajdują się w okolicy szczególnie duże głązy narzutowe (bloki eratyczne) lub większe ich skupienia? Czy mają one powierzchnię gładką, z rysami lub bez rysów?				
4) Czy są w okolicy jeziora, większe naturalne stawy czyste lub zarastające roślinnością, źródła mineralne, stare łożyska rzek, kępy narzeczne, wyspy wpływające i t. p.?				
5) Czy znajdują się w okolicy szczególne odmiany gleby (np. orsztyń, gips, sól) okruchy rzadkich skał, rzadkie minerały, ziemia okrzemkowa, trawertyny, pnie skrzemieniałych drzew, meteoryty, bursztyny i t. d.?				
6) Czy znajdują się w okolicy odkrywki warstw geologicznych, czy są w nich skamieniałości zwierząt, skorupy ślimaków i małży lub roślin, także zęby, kości, szczątki mamuta, kości ludzkie itd.?				
7) Czy zachowały się w okolicy szczątki pierwotnych zbiorowisk roślinnych jako to: partje lasu nietknięte siekierą, torfowiska wysokie i niskie, wrzosowiska, skupienia roślin stepowych, solniskowych, gipsowych, wapiennych i t. p.?				

Pytania	O d p o w i e d z i			
	Właściciel (zarządca) Jego adres	Krótki opis	Jakby można trwale ochronić	Czy drukowa- no co o tem? Skąd możnaby dowiedzieć się o szczegółach?
8) Które gatunki drzew uchodzą w okolicy za rzadkie i dlaczego?				
9) Które gatunki drzew mają w okolicy granicę naturalną swego przyrodzonego rozmieszczenia i jakie są ich stanowiska skrajne? (Podać nazwy miejscowości wzgl. rewiru leśnego i załączyć o ile możliwości mapkę stanowisk oznaczonych krzyżykami).				
10) Czy rosną w okolicy dziko z drzew: Cis (<i>Taxus baccata</i>), limba (<i>Pinus cembra</i>), Modrzew europejski (<i>Larix europaea</i>), Modrzew polski (<i>Larix polonica</i>), Brekinia czyli Bereka (<i>Sorbus torminalis</i>), Mąkinia (<i>Sorbus aria</i>), Dąb bezszypułkowy (<i>Quercus sessiliflora</i>), Jodła (<i>Abies alba</i>), świerk (<i>Picea excelsa</i>), Buk (<i>Fagus silvatica</i>), Topola biała (<i>Populus alba</i>), Topola czarna (<i>Populus nigra</i>), Sosna (<i>Pinus silvestris</i>), Jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), Klon tatarski (<i>Acer tataricum</i>), Paklon (<i>Acer campestre</i>), Jesion ostry (<i>Fraxinus oxycarpa</i>), Lipa wielkolistna (<i>Tilia grandifolia</i>), wiąz korkowy; z krzewów: Wiosienka stepowa (<i>Prunus chamaecerasus</i>), Hordowina (<i>Viburnum lanthana</i>), Dereń (<i>Cornus mas</i>), Kłokoczka (<i>Staphylea pinnata</i>), Bluszcz (<i>Hedera helix</i>), Azalia (<i>Asalea pontica</i>), Woskownica (<i>Myrica gale</i>), Ochmiął (<i>Loranthus</i>), Jemiola (<i>Viscum</i>)? Przy rzadkich podać stanowiska, wymiary, wysokość, zasuszony okaz lub fotografię.				
11) Czy znajdują się w okolicy okazy bardzo grubych, starych lub pamiątkowych drzew lub całych alei? Jak i gdzie?				
12) Czy znajdują się w okolicy jakieś gatunki rzadkich i pięknych roślin kwiatowych (np. orzech wodny)?				

Pytania	O d p o w i e d z i			Czy drukowa- no co o tem? Skąd możnaby dowiedzieć się o szczegółach?
	Właściciel (zarządca) Jego adres	Krótki opis	Jakby można trwale ochronić	
13) Czy na rynkach okolicznych miast i miasteczek sprzedaje się jakie kwiaty zrywane w stanie dzikim? Które rośliny święcą w kościołach i cerkwiach?				
14) Czy znajdują się w okolicy budowle modrzewiowe? Czy ludność miejscowa nie posiada sprzętów z limby lub cisa?				
15) Czy żyją w okolicy jakie rzadkie gdzieindziej gatunki zwierząt? Ze zwierząt ssących: łoś, bóbr, popielica, koszatka, suseł perełkowany lub moregowany, ślepiec, norka, szczur śniady. Z płazów i gadów: żółw, pływacz, wąż eskulapa, jaszczurka zielona, salamandra. Z ryb: jakie rzadkie gatunki żyją dziko w wodach okolicznych (np. pstrąg)? Z ptaków: puchacz, orzeł przedni lub inne orły, bocian czarny, kormoran, pelikan, kruk, kraska, orzechówka, głuszc, cietrzew, pardwa, łabędź, pluszcz, zimorodek, pszczołojad, czaple, drop, pustynnik i inne. Z członkonogów: skorpion, rak, tarantula, motyl apollo, motyl żeglarek, motyl mnemosyna, pawik grószkówka (Saturnia Pyri), leśnik wróż (Limenitis Sybilla), jelonek rogacz, kozioróg (Cerambyx heros), nadobnica (Rosalia alpina), Krawiec podolski (Lethrus cephalotes), Jamnica gruszkówka, czerwec polski i inne. (Podać miejsca lęgowe rzadkich gatunków).				
16) Jakie, czy i gdzie zjawiają się w okolicy owady w ogromnych ilościach (chrząszcz, szarańcza, mszyce)?				
17) Czy w okolicy posiada ktoś rzadkie i cenne okazy przyrodnicze (zwierzęta wypchane, zbiory owadów, zielniki, minerały i skamieliny)?				

7

W SPRAWIE PAŃSTWOWEJ RADY OCHRONY
PRZYRODY.

W dniu 16 marca 1936 r. Minister Wyznań Rel. i Oświecenia Publ. przyjął na dłuższej konferencji przewodniczących Komitetów Ochrony Przyrody w osobach prof. dra. B. Hryniewieckiego z Warszawy, prof. dra. A. Wodziczki z Poznania, prof. dra. M. Limanowskiego z Wilna i prof. dra. Sz. Wierdaka ze Lwowa, oraz członków Państwowej Rady Ochrony Przyrody - prof. dra. M. Siedleckiego i prof. dra. J. Smoleńskiego z Krakowa i prof. dra. St. Kulczyńskiego ze Lwowa.

Członkowie Rady złożyli Ministrowi W. R. i O.P. sprawozdania ze stanu prac w zakresie ochrony przyrody i zwrócili uwagę na straty, które ochrona przyrody poniosła w związku z brakiem rozporządzeń wykonawczych do ustaw o ochronie przyrody. Zwłaszcza brak rozporządzenia Rady Ministrów o Parku Narodowym Tatrzańskim w sposób szczególnie dotkliwy dał się odczuć w zakresie ochrony krajobrazu Tatr.

Po przyjęciu sprawozdań do wiadomości Minister zapowiedział rychłe wydanie rozporządzeń o Państwowej Radzie Ochrony Przyrody i Komitetach Ochrony Przyrody, oraz poinformował członków Rady o zamiarze powołania Komisji Organizacyjnej Parku Narodowego Tatrzańskiego, która będzie miała za zadanie opracowanie projektu granic oraz sposobu zorganizowania tego Parku. W skład Komisji Minister W.R. i O.P. zamierza powołać, poza członkami Rady, również przedstawicieli miejscowej ludności i zainteresowanych towarzystw turystycznych i krajoznawczych.

Na zakończenie Minister W. R. i O.P. podniósł duże zasługi Rady i jej poszczególnych członków, zwłaszcza zaś długoletniego przewodniczącego Rady prof. dra. W. Szafera.

REGULAMIN KURATORJÓW.

- §. I/. W myśl art. VII. Rozp. Minist. W.R. i O.P. z dnia, P.R.O.P. na prawo tworzyć w miastach uniwersyteckich Kuraterja dla czuwania nad sprawami ochrony przyrody na wyznaczonych im obszarach. Terytorjalny zakres działania każdego Kuraterjum określi P.R.O.P.
- §. II. Kuraterjum składa się z wszystkich członków P.R.O.P. na obszarze Kuraterjum zamieszkałych oraz osób poza P.R.O.P. stojących wianowanych przez P.R.O.P. na wniosek miejscowych członków Rady. Ilość członków, z poza Rady nie powinna z reguły przekraczać ilości członków P.R.O.P. zasiadających w Kuraterjum.
- §. 3. Kuraterjum konstituje się samo, wybierając przewodniczącego, jego zastępcę, sekretarza i skarbnika. Przewodniczącym musi być jednak członek P.R.O.P.
- §. 4. Kuraterjum winno utworzyć jako organ doradczy Radę kurateryjną. Do składu jej powołuje osoby odpowiednio ukwalifikowane w myśl ogólnych zasad Rozp. Min. z dnia ... organizującego P.R.O.P. między innymi zwłaszcza reprezentantów twarzystw ochrony przyrody się zajmujących. W obradach Rady kurateryjnej bierą udział również członkowie Kuraterjum i Delegaci. Wewnętrzny Regulamin Rady Kurateryjnej ustanawia samo Kuraterjum i przedkłada go do zatwierdzenia P.R.O.P.
- §. 5. Prez rad kurateryjnej organami Kuraterjum są delegaci i korespondenci. Delegatów mianuje wedle art. VII/ Rozp. Min. z dnia.... P.R.O.P. w porozumieniu z Kuraterjum danego obszaru, a ich działalność i wstosunkowanie do P.R.O.P. i Kuraterjów poszczególnych, określi wydana przez P.R.O.P. instrukcja. Korespondentów, których charakter określa art. VII. Rozp. Minist. z dnia.... mianuje Kuraterjum i zawiadania P.R.O.P. podając nazwisko i dokładny adres korespondenta.
- §. 6. Do działalności Kuraterjum należy:
- a/. wyszukiwanie na swem terytorjum tych tworów przyrody, i ekolic, które na ochronę zasługują.
 - b/. obmyślanie i przeprowadzanie sposobów ich zabezpieczenia,
 - c/. prowadzenie inwentarza tworów przyrody, ekolic i zabytków na obszarze Kuraterjum ochronionych,
 - d/. czwanie nad stanem chronionych przedmiotów i nad skutecznością ich zabezpieczenia,
 - e/. czwanie nad skutecznością wstaw ochronnych i sprawnością ich stosowania na obszarze Kuraterjum,
 - f/. w szczególności ce do wykopalisk, przeprowadzenie ich wydobycia i zawiadanie P.R.O.P. celem ~~określenia~~ określenia dalszego postępowania,
 - g/. szerzenie idei ochrony przyrody, rozpowszechnianie skłom i pismem, znajomości sposobów wprowadzania jej w życie.

- 9
- h/. nawiązywanie i utrzymywanie stosunków ze stowarzyszeniami ochronie przyrody poświęconymi, nadawanie kierunku właściwego ich działalności, popieranie ich zabiegów.
 - i/. występowanie z inicjatywą ce do prac związanych z ochroną przyrody na obszarze Kuraterjum i przedkładanie P.R.O.P. w tym względzie projektów i uwag,
 - j/. wkładanie i przedkładanie P.R.O.P. preliminarza budżetu kurateryjnego,
 - k/. zarząd funduszami Kuraterjum,
 - l/. reprezentacja państwowej organizacji ochrony przyrody na przydzielonym sobie obszarze, skąd wynika prawo do używania pomocy władz państwowych i do czynienia tym władzom przedstawień w sprawie wykonywania ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony przyrody,

- §. 7 . W działalności swej Kuraterjum winno przestrzegać zasad uchwalonych przez P.R.O.P. , tudzież wskazówek i instrukcji Wydziału P.R.O.P. W szczególności poddanie pod ochronę zastrzeżone jest uchwałe P.R.O.P. , jednakowe tymczasowe zabezpieczenie przedmiotu, zdaniem Kuraterjum na ochronę zasługujące, winno być podjętem przez Kuraterjum niezwłocznie na własną rękę. Może ono też na własną rękę popierać zamiary ciał samorządnych instytucji i osób prywatnych , chcących na własny koszt i własnym staraniem ochronić pewne przedmioty i ekolice.
- §. 8 . Na każdym posiedzeniu P.R.O.P. Kuraterjum przedkłada sprawozdanie ze swej działalności. Prócz tego składa ono Prezydjum P.R.O.P. corocznie / najpóźniej do 15. grudnia/ . sprawozdanie pisemne ze swej działalności ze rok wbiegły, wraz ze sprawozdaniem kasowym /§.10./.
- §. 9 . Kuraterjum czerpie fundusze :
1. z kwot przekazanych przez P.R.O.P.
 2. z subwencji ciał samorządnych , z ofiar prywatnych i własnych przedsiębiorstw.
- §. 10 . Kuraterjum rozporządza funduszami przekazanymi przez P.R.O.P. w ramach przez P.R.O.P. zakreślonych, innymi zaś , według własnego uznania. Sprawozdania jednak przedkładane P.R.O.P. obejmować muszą całą gospodarkę pieniężną. Komisja kontrolna wyznaczona przez P.R.O.P. ma prawo rewidować raz na rok stan ksiąg kasowych.
- §. 11 . Kuraterjum zbiera się przynajmniej raz na miesiąc . Wewnętrzna organizacja i sposób prowadzenia obrad mają być oparte na zasadach wewnętrznej organizacji Wydziału ściślejszego P.R.O.P.
- §. 12 . Na posiedzeniach P.R.O.P. Kuraterjum reprezentuje jego przewodniczący , względnie zastępca przewodniczącego , a jeżeli ten nie jest członkiem P.R.O.P. lub również jest nieobecny , inny członek Kuraterjum będący członkiem P.R.O.P. . Jeżeli takich jest kilku, winno Prezydjum Kuraterjum jednego z nich upoważnić pisemnie do zastępstwa.

- §. 13. Członkowie Kuraterjum pełnią swoje funkcje bezskatnie. Członkiem zamieszkałym poza siedzibą Kuraterjum należy się zwrot kosztów podróży na posiedzenia i dyjety. Członkiem Rady Kurateryjnej jako takim to prawo nie przyskuguje. Do senacy biurowej nie e Kuraterjum utrzymywać płatnych urzędników. W razie gdyby czynności biurowe załatwiał sam sekretarz, może on być z tego tytułu przyznane wynagrodzenie.
- § 14. Kadencja Kuraterjum trwa lat trzy. Kuraterjum niezależnie funkcyjujące może być jednak przed upływem kadencji uchwałą P.R.O.P. rozwiązane.

REGULAMIN KURATORJÓW.

§ 1. W myśl art. VII. Rozp. Minist. W. r. i O. p. z dnia... ma prawo P.R.O.P. tworzyć w miastach uniwersyteckich Kuratorja.

§ 2. Zakres terytorjalnego działania Kuratorjum określi P.R.O.P. w miarę tworzenia Kur. w poszczególnych naukowych centrach Rzeczyposp.

§ 3. Członków Kurata mianuje P.R/O.P.

§ 4. Kuratorjum składa się z 6. osób a to:

- 1. z wszystkich członków P.R.O.P. na terytorjum danego Kurat mieszkających.
- 2. tudzież z osób poza Radą stojących, mianowanych przez P.R.O.P. na wniosek członków P.R.O.P. wymienionych w p. 1 § 4.

Waga: Tutaj określić maximum (10 członków) oraz zastatk wysochim członkom Rady prawo udziału w czynnościach Kuratorjum

~~Ponieważ na obszarze Kur. mieszkać może więcej niż 6 członk. P.R.O.P. zatem proponuję następujące brzmienie: §. Kuratorjum składa się z 6. osób wybranych i mianowanych z grona członków P.R.O.P. którzy mieszkają na obszarze danego Kur. W razie niewystarczającej ilości tychże, z osób poza Radą stojących mianowanych przez P.R.O.P. na wniosek członków wymienionych w punkcie poprzednim: § 4.~~

§ 5. Kuratorjum konstytuuje się samo, przewodniczącym musi jednak być członek P/R.O.P.

Wewnętrzna organizacja Kuratorjum oparta ma być na zasadach wewnętrznej organizacji P.R.O.P.

§ 6. Kuratorjum może utworzyć Radę Kuratorską jako organ doradczy, w skład której powołuje osoby wedle potrzeby stosując się do ogólnych zasad art. VII. Rozporz. Min.

(sprawozdanie) ilon' członków Rady Kur. jest nieograniczone

§ 7. Regulamin Rady ustanawia samo Kuratorjum.

i przedkłada go do zatwierdzenia P.R.O.P.

§ 8. Prócz Rady kuratorskiej organami Kuratorjum są delegaci i korespondenci, *zobowiązani Kuratorjum*

§ 9. Delegatów mianuje ~~§§~~ wedle art. art. VII/ Rozp. Min. P.R.O.P. w porozumieniu z Kuratorjum danego ~~terytoryju~~, a ich działalność ~~zależna od~~ stosunkowanie do P.R.O.P. i Kuratorjów poszczególnych określi wydana przez P.R.O.P. *instrukcja, regulamin.*

zależna od terytorjum obszaru

W. Miller

§.10. Korespondentów mianuje Kuratorjum i zawiadamia P.R.O.P. podając nazwisko i dokładny adres korespondenta

§II. Działalność Kuratorjum streszcza się:

~~§.II/ Do działalności Kuratorjum należą:~~

1. w konstruowaniu preliminarza budżetowego kuratorskiego i przedłożenia P.R.O.P.
2. w wyszukiwaniu tych tworów przyrody i okolic które na ochronę zasługują.
3. w obmyślaniu i wypracowywaniu sposobów ich zabezpieczenia,
4. w prowadzeniu inwentarza tworów przyrody, okolic i zabytków chronionych na obszarze danego Kuratorjum.
5. w czuwaniu nad stanem przedmiotów chronionych i skutecznością ich zabezpieczenia na obszarze Kuratorjum.
6. w czuwaniu nad skutecznością nstaw ochronnych i sprawnością ich stosowania na przadzielonem terytorjum.
7. w szczególności co do wykopalisk, przeprowadzanie ich wydobycia i zawiadamianie P. R. O. P. celem określenia dalszego postępowania.
8. w szerzeniu propagandy idei ochrony przyrody, rozpowszechnianiu, słowem i piśmem znajomości jej iposobów.
9. występuje z inicjatywą do P.R.O.P. co do prac z ochroną związanych na terytorjum Kuratorjum celem ich zatwierdzenia.
10. Przy spełnianiu czynności wynikających z punktów 2-6, Kuratorjum winno zawiadamiać o nich Wydział ściślejszy P.K.O.P. i stosować się do jego wskazówek.

~~1. układanie preliminarza i t. d.~~

~~2. wyszukiwanie i t. d.~~

~~3. obmyślanie i t. d.~~

~~4. prowadzenie i t. d.~~

~~5. czuwanie i t. d.~~

~~6. czuwanie i t. d.~~

~~8. szerzenie.....
..... rozpowszechnianie~~

~~9. Kuratorjum występuje z inicjatywą co do prac związanych z ochroną przyrody na obszarze Kuratorjum i przedkłada P.K.O.P. stosowne projekta do zatwierdzenia.~~

Uwaga: sprecyzować sposób prowadzenia inwentary

Uwaga: Obrotić stosunek Kuratorja do Wład.

11/ Kuratorjum ma prawo przedsięw

stosowne środki celem tymczasowego zabezpieczenia przedmiotu do ochrony zakwalifikowanego, decyzja zaś ostateczna co do rozciągnięcia ochrony należy do P.R.O.P.

12/ Kuratorjum składa pisemne sprawozdania o działalności swej na każdej P.R.O.P. Prócz tego zaś co roku najdalej do 31 grudnia r. czne syntetyczne sprawozdania z działalności całego roku.

12/ Kuratorjum przedkłada na każdym posiedzeniu P.R.O.P. pisemne sprawozdanie ze działalności kuratorskiej. Prócz tego itd.

13/ Kuratorjum czerpie fundusze:
1/ z kwot przekazanych przez Radę P.R.O.P.
2/ z subwencji ciał samorządnych, z ofiar prywatnych i własnych przedsiębiorstw.

przez P.R.O.P.

14/ Kuratorjum zarządza funduszami przekazanymi przez P.R.O.P. w ramach przez P.R.O.P. zakreślonych, innymi zaś według własnego uznania.

15/ Kuratorjum składa sprawozdania rachunkowe P.R.O.P. ze wszystkich uzyskanych funduszy najdalej do 31 grudnia każdego roku.
a z funduszy przekazanych przez Radę na zstanie

§ XII Wewnętrzna organizacja Kuratorjum oparta ma być na zasadach wewnętrznej organizacji P.R.O.P.

załączyć z 55.

§ XIII Kuratorjum zbiera się raz na miesiąc i prowadzi obrady według regulaminu ~~Wydziału~~ ~~Łojowego~~ P.R.O.P.
określonego wewnątrz

PROB

Prospontenz & Anzeigen
in A. P.
in preskachtownis

44

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

TELEFON Nr. 28.

L.....

K o p j a .

M.W.R. i O.P.
D.N. i S.W.
Warszawa 11.XI.1924
N. 2171/WN.24.

Do
Państw. Kom. Ochr. Przyr. Kraków Lubicz 46.

Wydział Nauki M.W.R. i O.P. zawiadamia, że Konsultacja prawna przedstawiciele-
li Ministerstw zainteresowanych w wydaniu ustawy o utworzeniu P.U.O.P. odbę-
dzie się dn. 25.XI. r.b. o godz. 10. r. w lokalu Wydziału Nauki/Plac Trzech
Krzyży 8 II.p. Wydział Nauki prosi Pana Przewodniczącego Komisji Prof. Dr.
Władysława Szafera, oraz członków Prof. Dr. Jana G. Pawlikowskiego i Prof.
Dr. Walerego Goetla o przybycie na Konsultację w celu obrony projektu ustawy.
Wydział Nauki wysyła do Pana Dr. J.G. Pawlikowskiego pismo oddzielne w tej
sprawie. Zwrot kosztów podróży nastąpi w Wydziale Nauki w dniu Konsultacji.
Załącza się projekt ustawy i uzasadnienie.

Załączniki

Naczelnik Wydziału Nauki

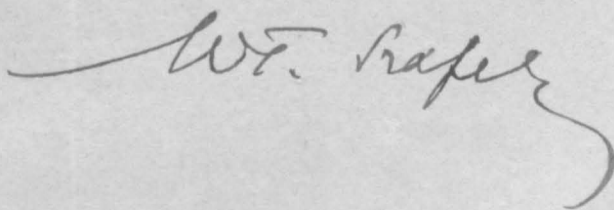
/-/ Michalski / m.p./

L. 1733 / 24.

Wielce Szanowny Panie Profesorze !

Aczkolwiek Wydział Nauki M.W.R. i O.P. obiecuje zawiadomić Pana Profesora
odrębnym pismem, to jednak uważam za wskazane przesłać Panu Profesorowi
powyższą kopję. Ponieważ 24. b.m. odbędzie się przygotowawcza konferencja
w Wydziale Nauki, więc proszę bardzo o ile możliwości o przybycie na nią.

Z wysokim poważaniem

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

Kraków, dnia 192.....

L. 854. /22

J.W.Pan Prof.Dr J.G. Pawlikowski

we
L w o w i e .

Pozwalam sobie przesłać W.Szanownemu Panu Profeserowi pismo Ministerstwa Rolnictwa R.i D.P w sprawie naszego projektu ustawy o ochronie szczególnie rzadkich zwierząt i roślin, która napotyka w tym Ministerstwie na wielkie trudności. Byłbym bardzo zobowiązany za łaskawe przysłanie mi projektu odpowiedzi na pismo te oraz opinji o przesłanym równocześnie projekcie ustawy łowieckiej.

w Krakowie dnia 22 kwietnia 1922.

p.s. III zeszyt ochrony przyrody zazwyczaj drukować. Zjazd w Poznaniu odbędzie się dopiero w pierwszych dniach czerwca. Sekcja Ocr.Tatr opracowała dla nas b.dobry referat w sprawie powierzenia wejsku ochrony kozicy i świstaka w Tatrach.

76

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

TELEFON Nr. 28.

o d p i s

L 1192/23

P r o g r a m

I-ej ogólnej konferencji w sprawie ochrony przyrody polskiej
w Poznaniu

w dniach 6, 7 i 8 maja 1923, zorganizowanej przez P. Komisję
Ochrony przyrody.

6 maja 1923:

- 1/ Otwarcie konferencji przez przewodniczącego P.K.O.P. prof. Dr. W. Szafera.
o godz. 10-ej w Collegium minus sala Nr. 17.
- 2/ Przemówienia powitalne i reprezentacyjne.
- 3/ Prof. Dr. W. Szafer: Dotychczasowe wyniki nad organizacją ochrony przyrody w Polsce.
- 4/ Prof. Dr. J. G. Pawlikowski: Społeczna organizacja ochrony przyrody.

popołudniu o godz. 4 $\frac{1}{2}$:

- 5/ Prof. Dr. J. Smoleński: Ochrona krajobrazu polskiego.
- 6/ Prof. S. Sokołowski: Polskie parki narodowe.

7 maja 1923: przedpołudniem o godz. 9-ej.:

- 7/ Prof. Dr. A. Wodziczko: Roślinne zabytki przyrody w Polsce ze szczególnem uwzględnieniem roślinności Poznańskiego i Pomorza.
- 8/ Prof. Dr. E. L. Niezabitowski: Zabytki przyrody zę świata zwierzęcego.
- 9/ Prof. Dr. J. Grochmalicki: Zabytki fauny w Poznanskiem i na Pomorzu.

popołudniu o godz. 4 $\frac{1}{2}$:

- 10/ Inż. K. Stieber: Rezerwaty z punktu widzenia gospodarstwa leśnego.
- 11/ W. Kulmatycki /Bydgoszcz/: Ochrona przyrody a rybactwo.
- 12/ Prof. Dr. J. G. Pawlikowski: Ustawodawstwo ochronne.

8 maja 1923:

Wycieczka.

Biurowo konferencji czynne wcześniej w Instytucie botanicznym Uniw. ul. Skowackiego 4-6, II piętro, tel. 18-08, w dniach konferencji w westybulu Collegium minus, wydaje karty uczestnictwa po 500 Mk. W razie wcześniejszego zgłoszenia się mogą być przygotowane dla zamiejscowych kwatery i tanie obiady.

za Kuratorjum P.K.O.P. w Poznaniu:

Za Prezydjum P.K.O.P.

1194/13.

Wielce Szanowny Panie Profesorze !

Pozwalam sobie przesłać ostatecznie ustalony program Zjazdu poznańskiego i proszę wprzejmie o łaskawe porozumienie się bezpośrednio z panem Pranssem co do terminu konferencji w Warszawie. Ostatni projekt "ustawy" i motywa załączam z prośbą o łaskawy zwrot w przyszłości do aktów.

W sprawie wybudowania domu noclegowego przez oddział warszawski T.T. nad Worskiem Okiem, będzie interwenjował w najbliższą niedzielę na zjeździe delegatów oddziałów T.T. prof. Sokołowski, gdyż ja w tym dniu będę w Cieszynie z odczytem w sprawie ochrony Przyrody.

Materiały dla naszego delegata do Paryża zbieramy. Narazie wiemy napewno że pojedzie prof. Smoleński, możliwy jest jednak także wydział prof. Goetla, jako drugiego naszego delegata. Od Rady Muczkowskiego, sprawozdania wydobyliśmy.

Łączę wyrazy należnego szacunku i poważania

w Krakowie dnia 18 kwietnia 1923.

Wł. Szafer

17

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

TELEFON Nr. 28.

L1330/23

Wielce Szanowny Panie Profeserze!

Według ostatnich wiadomości, zasiągniętych w p. Michalskiego, w Ministerstwie W.R. i O.P. ustalili się poglądy, że ochronę przyrody należy zorganizować analogicznie jak w Niemczech, t.j. tworząc Urząd Ochrony Przyrody z Komisją jako ciałem doradczym. Projekt ustawy o utworzeniu urzędu ochrony przyrody został na podstawie projektu J.W. Pana Profesora opracowany /niewiadomo nam przez kogo, zdaje się przez p. Okęckiego/. Odpis tego projektu przesyłam w załączeniu, z prośbą o łaskawe przestudjowanie i napisanie opinii oraz przedstawienie jej na Zjeździe poznańskim. *(raniej na poniedziałek Wydziału, które są tam odłożone!)*

Według słów p. Michalskiego projekt załączony ma szansę szybkiego wejścia w życie. Uprzednie jednakże konieczną będzie konferencja w tej sprawie w Warszawie, zna którą niezbędnym będzie przyjazd J.W. Pana Profesora. *(Komisji międzyministerialnej!)*

Łączę wyrazy należnego szacunku i głębokiego poważania.

w Krakowie dnia 18 czerwca 1923.

W. Szafer

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

TELEFON Nr. 28.

18 / 11 1922 48

Wielce Szanowny Panie Profesorze!

W sprawach poruszonych w ostatnim liście W. Szan. Pana Profesora donoszę:

ad. 1. Rozporządzenie organizacyjne wedle ostatecznego projektu W. Szan.

Pana Profesora ma być ogłoszone w najbliższym czasie, jak mi o tem doniósł wczoraj p. St. Michalski. Motywów innych poza temi, które były w memorjale, Ministerstwo nie zarządało, poprzestając na memorjale, który najpierw prywatnie, a potem urzędowo od nas otrzymało. Spodziewam się, że w najbliższych dniach nadejdzie z Ministerstwa ostateczny projekt, który o ile będzie identyczny z naszym, odeślemy wprost z biura do Ministerstwa. Tylko w tym razie, jeżeli zajdzie potrzeba jakichś zmian, pozwolę sobie znów zwrócić się z tem do W. Szan. Pana Profesora.

ad 2. Co do projektu ustawy budowlanej to wyrażenie dra Orłowicza, że został on wycofany, jest nieścisle i chociaż projekt ten wlegnie jeszcze wielkim zmianom, przecież jak sądzę dobrze będzie, jeżeli już teraz nasze zastrzeżenia w formie ogólnej wyrazimy. Proszę zatem uprzejmie o przygotowanie tego rodzaju wrag ogólnych, które Ministerstw R.P. prześlemy.

ad 3. Rozporządzenia Rady regencyjnej organizującego Ministerstwo K. i Szt. i ustanawiającego Komisję ochrony Zabytków nie posiadamy i nie wiem jak to zdobyć. Spróbuję wydobyć coś od Kunzeka i napiszę do Warszawy. Wszystko to jednak wydaje się mi niezbyt potrzebnem, bo Ministerstwo K. i Szt. formalnie jest już dziś Departamentem naszego Ministerstwa, jednakowoż o ile mogłem się dowiedzieć /dziwnie trudno o pewne wiadomości/ w tym względzie/ ciągle jeszcze autonomicznie funkcjonuje.

ad 4. Tom 6 Beiträge wyszedł napewno, lecz Gebethner przez niedbalstwo dotychczas go nie dostarczył. Skoro tylko nadejdzie, zaraz go W. Szan.

Profesorowi prześlę.

ad 5. Co do 3 zeszytu Ochrony Przyrody, to przystąpimy do druku gdzieś w połowie marca, gdyż wcześniej chyba budżetu nie otrzymamy. Proszę zatem o łaskawe przygotowanie rubryki "Ochrony Przyrody zagranicą" na 15 marca.

ad 6. Posiedzenie Wydziału trzeba będzie zwołać zwłaszcza, że przez śmierć Kiernika ~~pana~~ jest aktualną sprawą assessora warszawskiego, którym radbym widzieć p.Korniłowicza. Dotychczas nie mam jeszcze od niego odpowiedzi, czy funkcję tę chciałby spełniać. Również wymaga omówienia nasz stosunek do sekcji Ochrony Tatr i wogóle do Tow.Tatrzańskiego. Dobrze byłoby, gdybyśmy mogli zjechać się w Krakowie w ciągu lutego. Proszę o propozycję ściślejszego terminu. Sprawy reorganizacji Tow.Tatrzańskiego nie bardzo mogę w wydziale T.T. pilnować, gdyż dla tej sprawy wyłoniono ściślejszy komitet, do którego mnie niestety nie zaproszono. Wyślę, że prof.Sokołowski rzeczy tej pilnować będzie.

ad 7. Co do zjazdu Rady Kuratorskiej we Lwowie, to fakt ten jest bardzo pocieszający. Chętnie wziębym w ten udział, zwłaszcza, że w niedługim czasie przyjadę ^{do Lwowa} ~~w tym czasie~~ w innych sprawach. Gdybym znał termin posiedzenia, może mógłbym się do niego dostosować.

ad.8. Co do broszury agitacyjnej, na którą Michalski chce dać pieniądze, to istotnie najlepiej będzie, jeżeli napiszemy ją wspólnymi siłami. Omówienie tej sprawy odkładam do zobaczenia się osobistego z Szanownym P.

Profesorem.

Przywiozę ze sobą do Lwowa ciekawe wyjątki wstaw chroniących przyrodę w dawnej Polsce gdzieś od 14 wieku. Radbym aby te materiały umieścić w III zeszycie Ochrony.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania.

z jakimi pozostaje

Władysław Szafer

w Krakowie dnia 18 stycznia 1922.

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

Kraków, dnia 24/XI 1924.

L. 638

Wielce Szanowny Panie Profesorze!

Dzisiaj otrzymaliśmy z Lwowskiego Kuratorjum pod L:28 odpis pisma skierowanego wprost przez Kuratorjum do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w Warszawie w sprawie rezerwatu leśnego nad potokiem Dancz pod Worochtą na przestrzeni 400 ha. który to rezerwat Ministerstwo skłonne jest utworzyć, jak nas zawiadomiło swym piśmie Nr.992/L/1 z dnia 21 października br. Otóż Kuratorjum Lwowskie, które prosiliśmy o przedstawienie nam t.j. Wydziałowi /ow.pełnej Radzie/szczegółowego projektu zrealizowania tych zamierzeń Ministerstwa, zawiast odpowiedzieć nam i ewentualnie załączyć projekt pisma, jakie należałoby Ministerstwu przesłać w odpowiedzi, samo od siebie wysłało do Ministerstwa pismo /nam w kopji dzisiaj przesłanego do wiadomości/, które zarówno w formie zewnętrznej jak i co do meritum sprawy wydaje mi się bardzo niewłaściwym. Kto wie, czy nie zaszkodzi ono nam poważnie w Ministerstwie Rolnictwa, z którym dotychczas byliśmy w jak najlepszych stosunkach. O ile W.Szanowny Pan Profesor wglądając w sprawę na podstawie oryginalnych pism leżących w Kuratorjum Lwowskiem uzna moją uwagę za słuszną, to może mógłby W.Szanowny Pan Profesor zwrócić uwagę p.Kozikowskiego i zastrzedz się imieniem ściślejszego Wydziału przeciw tego rodzaju załatwianiu spraw w przyszłości.

List ten proszę traktować jako list prywatny, gdyż nie chciałbym,

pana Kozikowskiego zrazić do pracy przez urzędowe wytykanie mu niewłaściwości postępowania. Wina leży tutaj oczywiście w nieprzestrzeganiu statutu prowizorycznego Kuratorów, który niestety nie jest jeszcze definitywnie ustalony, mimo formalnej uchwały Rady.

Przy sposobności proszę uprzejmie o możliwie rychłą odpowiedź na dwa ostatnie pisma prawnicze, które pozwoliliśmy sobie przesłać do referat W. Szanownemu Panu Profesorowi, gdyż Ministerstwo urguje.

Łączę wyrazić prawdziwego szacunku i poważania

Władysław Hafeł

I p.s. Ministerstwo (a raczej p. Michalski) zgodziło się pokryć koszty druku,

II zeszytu Ochrony Przyrody dodatkowym kredytem w kwocie 240.000 Mk.

SKłan rz 4^{ty} arkum..

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

Kraków, dnia

18/X

1921.

L.

Wielce Honorowny Panie Profesorze!

Za list z dn. 14 bm. serdecznie dziękuję. Ogromnie ucieszyłem się wiadomością o możliwości udzielenia przez Wd. Pana Profesora pomocy pieniężnej „Ochronie Przyrody”. Proszę jednak o nie przekazywanie obecnie pieniędzy gdyż ich potrzebować będziemy dopiero z początkiem grudnia. - Sprawozdanie z lwowskiego Kuratorjum otrzymałismy i wydrukujemy go chociaż napisane jest byle jak. Wiadomości w sprawie Korowki pod Czarna Góra nie otrzymałismy jeszcze. P. Bransowi przesłałem 25 egz. „Ochrony Przyrody”, gdyż 100 egz. przekazałismy już Sekcji O.T. na ręce p. Korniłowicza. - Klimaczenko R. O. odmówił nam przystania projektu ustawy budowlanej ale nie z niewygod powodów, lecz tylko dlatego że już nie ma żadnych egzemplarzy do dyspozycji. Wobec tego dla jeszcze - mam nadzieję - wydostanie egzemplarzy z Tut. Dyrekcji R. O. i przesyła go Wd. Panu Profesorowi.

Do Conventra, który prychał do Przyrody się chciałby wejść w kontakcie z nami, napisalem dwa listy, jeden prywatny, drugi urzędowy. W tym drugim proszę go o przesłanie Komisji naszej odpisów oficjalnego ~~Kwestionariusza~~ inwentarza z terenów b. Wielkiej puszczy. Spodziewam się to niebawem otrzymamy. - Projekt Regulaminu Kuratorji przesłałem Wd. Panu Profesorowi niebawem.

Na urocznicę ^{z Poznania} przesłałismy 125 egz. Ochrony przyrody i 25 egz. Projektu rezerwatów B. wyskane 13.000 Mk. za listy nam fundusz wydawniczy. Na urocznicę tym był referat o ochronie przyrody i uchwalono Komitet dla nas rezolucji. Wzmiankę wydrukujemy w 2 roz. O. P.

Zawsze wyrazu prawdziwego poważania i serdeczne pozdrowienia
Lw. Szafer

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

27
Kraków, dnia 192

*manus
27/11 1921*

L. 635/21

J.W. Psn Prof. Dr. J.G. Pawlikowski

Lwów.

W załączeniu przesyłam odpis opinii Prokuratorji Generalnej wydanej o odpowiedzi P.K.O.P. na pierwsze uwagi Prokuratorji nad projektem ustawy o ochronie szcz. rzadkich zwierząt i roślin, z uprzejmą prośbą o projekt odpowiedzi.

w Krakowie dnia 22 listopada 1921.

Przewodniczący P.K.O.P.

Prof. Wł. Szafarz

*Rachwał
Kopie
projektu ustawy*

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

Kraków, dnia 12 grudnia 1921.

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

L. 647

Wielce Szanowny Panie Profesorze!

W odpowiedzi na zapytanie W.Szan.Pana Profesora wyrażone w ostatnim liście do prof.Szafera w sprawie ustawy ochronie szczególnie rzadkich zwierząt i roślin, donoszę co następuje:

Pierwsze uwagi Prokuratorji Gen, o naszym projekcie otrzymała Komisja nie wprost z Prokuratorji lecz za pośrednictwem Ministerstwa. Otóż w Ministerstwie przy pisaniu odpisu uwag Prokuratorji celem przesłania go Komisji zrobiono w Art.2 błąd. Artykuł ten w odpisie Ministerstwa brzmiał jak następuje:

Art.2. Niszczenie zwierząt wymienionych w art.1. jest karalne: aresztem od jednego miesiąca do 1 roku, grzywną w wysokości od pięciokrotnej ~~ENNY~~ do dziesięciokrotnej ceny lub wartości zabitych, okaleczonych lub złowionych zwierząt i względnie ściąganiem od przestępcy otrzymanej za nie ceny lub wartości

W.Szan.Pan Profesor pisząc swój nowy projekt dostosowany do uwag Prokuratorji, skreślił słowo "względnie".

Ja, *posyła* do Prokuratorji Generalnej odpowiedź na jej uwagi, zamieściłem w myśl zlecenia Pana Profesora z jednej strony projekt Komisji dostosowany do uwag Prokuratorji, z drugiej strony in extenso projekt Prokuratorji Generalnej. Ten ostatni oczywiście w brzmieniu dostarczonego Komisji przez Ministerstwo.

Na to pismo zwróciła się Prokuratorja Generalna do Komisji z uwagą, że projekt jej Komisja zacytowała błędnie, opuszczając między słowami "zabitych zwierzątci" a słowem "względnie" wyrazy następujące - "konfiskatą zabitych lub złowionych zwierząt".

Poprawny tekst 2 Art. w redakcji Prokuratorji brzmiałby zatem następująco:
Art.2. Niszczenie zwierząt wymienionych w art.1. jest karalne: aresztem od 1 miesiąca do 1 roku, grzywną w wysokości od pięciokrotnej do dziesięciokrotnej ceny lub wartości zabitych, okaleczonych lub złowionych zwierząt i konfiskatą zabitych lub złowionych zwierząt, względnie ściąganiem od przestępcy otrzymanej za nie ceny lub wartości.....

Wobec tego wyjaśnienia Prokuratorji znaczenie słowa "względnie" ~~nie~~ stało się zrozumiałe. Odpisałem zatem Prokuratorji, że rzeczywiście przez przeoczenie pominięto w tekście Prokuratorji słowa "konfiskatą zabitych lub złowionych zwierząt" i że po uwzględnieniu tej luki tekst Art.2 proponowany przez Prokuratorję najzupełniej Komisji odpowiada. Propozycja Komisji skrócenia słowa "względnie" wynika zatem z nieporozumienia.

Art.2 brzmi zatem zarówno w redakcji Prokuratorji jak w redakcji Komisji dostosowanej do uwag Prokuratorji jak następuje:

"Art.2. Niszczenie zwierząt wymienionych w art.1 karaniem będzie: aresztem od 1 miesiąca do 1 roku, grzywną w wysokości od pięciokrotnej do dziesięciokrotnej ~~wax~~ ceny lub wartości zabitych, okaleczonych lub złowionych zwierząt, ~~x~~ konfiskatą zabitych lub złowionych zwierząt, względnie ściąganiem od przestępcy otrzymanej zanie ceny lub wartości, konfiskatą broni palnej, oraz innych narzędzi łowieckich, wreszcie odjęciem przestępcy prawa posiadania i używania broni na czas od 1 roku do lat 5."

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania.

Stanisław Kutler

23

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

Kraków, dnia 192.....

L.

Wielce Szanowny Panie Profesorze!

W załączeniu przesyłam II projekt ustawy o ochronie szczególnie rzadkich zwierząt i roślin. Ponieważ z dwu egzemplarzy tego projektu jakie są w biurze komisji jeden oddałem drukarni składającej II zeszyt Ochrony Przyrody a drugi przesyłam W. Szanownemu Panu Profesorowi, w aktach komisyjnych nie pozostał już żaden odpis II redakcji ustawy. Proszę zatem uprzejmie o odesłanie spowrotem całego dokumentu z chwilą gdy będzie już niepotrzebny.

w Krakowie dnia 28 listopada 1921.

Zaczą wyrazy głębokiego szacunku

Stanisław Kulczyński

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

Kraków, dnia 4/XI 1921.

24

L. 619/21

J.W.Pan.Prof.Dr.J.G.Pawlikowski

we Lwowie.

Dzisiaj otrzymaliśmy z Ministerstwa W.R. i O.P. odpis opinii prawnej, jaką wydał o projekcie Rozporządzenia ~~xxxxxx~~ przez nas wypracowanego p.Okęcki, jako naczelnik Wydziału Prawnego Ministerstwa W.R. i O.P. Akt ten wydobyl osobiście p.Michalski od p.Okęckiego, któremu p.Ponikowski oddał ponownie projekt nasz do rozpatrzenia. Niestety w swoim czasie t.j. jeszcze w marcu roku przeszłego, opinii tej nam nie nadeszło, To było niewątpliwie przyczyną główną fatalnego przewleczenia sprawy. Wobec tego, że Ministerstwo Kultury i Sztuki przestało już istnieć i jest dziś częścią Ministerstwa W.R. i O.P., /które odpowiednio zmieniło swój tytuł/, przeto wiele wątpliwości p.Okęckiego zostało faktem tym usuniętych. Na inne jednak momenty podniesione przez p.Okęckiego, musimy natychmiast rzeczowo odpowiedzieć, gdyż tego domaga się p.Michalski, obiecując, że zaraz po otrzymaniu od nas opinii o opinii, osobiście przypilnuje ~~xxxxxx~~ ogłoszenia rozporządzenia.

Proszę przeto uprzejmie W.Szan.Pana Profesora o łaskawe zajęcie się sprawą zredagowania naszej odpowiedzi, gdyż my tutaj w Krakowie, uczynić tego nie potrafimy. Oczekuję rychło bruljonu, który tutaj przepisujemy.

Zeszyt "Beiträge" posłaliśmy W.Szan.Panu Profesorowi przez pomyłkę. Ostatniego /prawnego/ zeszytu niestety jeszcze nie otrzymaliśmy.

Conwentz doniósł nam, że świeżo opuścił prasę nowy tom "Beiträge", wktó-

AWONATZKA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY
WARSZAWA
rzym ma być materiał do zabytków przyrody z byłego zaboru pruskiego. Skoro tylko otrzymamy prześlemy obydwie te tomy.

Druk II zeszytu "Ochrony Przyrody" posuwa się, choć powoli, naprzód. Nie spodziewamy się mieć go w ręku przed połową grudnia. Papier nasz warszawski sprzedaliśmy za 77.000 Mk.

Łączę wyrazy należnego poważania i serdeczne
pозdrowienia.

Wł. Lasek

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

Kraków, dnia 192...

25

L. 626/21.

J.W.Pan.Prof.Dr.J.G. Pawlikowski

Lwów
S-ka 5

W załączeniu przesyłamy odpis pisma Ministerstwa W.P. i O.P.
dotyczącego sprawy Rozporządzenia w przedmiocie utworzenia Rady Ochrony
Przyrody z uprzejmą prośbą o wydanie opinii.

w Krakowie dnia 19 listopada 1921.

Przewodniczący P.K.O.P.

Prof. Wit Szafler

P.

Wielce szanowny Panie Profesorze!

Przez bardzo o wyrażenie swej opinii czy dla kwestji omówienia
oryginalnego projektu nie należałoby ewentualnie wyodrębnić
sąsiedniego - a jeżeli tak to kiedy?

Serd. podpowiem
i wyrażę przyboczko pomocniczo
Szafler

L.

Wielu szanowny Panie Profesorze!

Przemysł Władysław Profesorowi prosi o interesujący nas bardzo kwiadrant, który trzeba by
jaknajprędzej i kilku egzemplarzy sproszkować. Tymczasem nie mamy dotychczas ani
grona. Jeżeli to Władysław Profesor uważa za możliwe to proszę najuprzejmiej o łaskawe
sproszkowanie przez siebie lub przez lwowską kioskową egzemplarzy (4^{ty} lub 5^{ty}) kwiadrant
Wolfa a Kasa P. K. O. P. wroczi Władysławowi prenumeratę za rok po wypracowaniu salirek dla
budżetu. Jeśli się byłoby dobre do 2^{go} wroczi "Ochrony Przyrody" dać wiadomości o tym
dziele. Czy możemy w tym względzie liczyć na łaskawą pomoc Władysława Profesora.

Z powodu braku funduszy osłabiło się nasze biuro. Jutro wyjeżdżam za
władysław (porozumie) prenumeratę do Czołoty i sprawie mapy tego powiatu rezerwat;
uważa mi się zorganizować komisję wroczi z przedstawicielami: Min. Robot Publ.,
Dyrekcji Krak. Robot. Publ., Urzędu Zdrowia, Obwodowego Urzędu Wroczi i Starostwa
W. Tarczyna - wyjeżdżamy razem i, jak mam nadzieję, sprawę tego rezerwatu pomysłnie
załatwimy.

6^{ty} Maja wyjeżdżam do Poznania (przez Łódź) i wroczi dopiero 12 lipca.
Jeżeli przed moim wyjazdem wypadnie jakieś fundusze, to proszę Krakowski Urząd
Koni Komisji aby się z nimi naradzić co do wroczi prenumeraty. Gdyby zaś nie było
żadnych wiadomości Rady na potęgę maja do Warszawy. W razie jeżeli prenumeraty się
będzie, zostawisz ichoforskiemu bezsprzecznie sprawie Komisji bez odroczenia się o
Trzeci Wydział. W każdym razie proszę najuprzejmiej Władysława Profesora aby
zechciał zwołać do mojej pracowni powiadomienie Urzędu Wydziału, w dniu i miejscu

Władysław Próżno przyjeżdża tutaj na walne zebranie T. T. Gdyby i wtedy jeszcze
prezysdy nie było, to proszę powziąć jakieś mocne uchwały i przesłać je
Ministerstwu, a może także ogłosić w prasie odpowiedni komunikat.

W Poznaniu zamierzam doprowadzić do zorganizowania miejscowego Kuria-
torium i zwrócić najwłaściwsze rekomendacje w b. Duchownej prasie. Zamierzam
także zetknąć się i porozumieć z Niemcami w Gdaniu, a może wyjechać do
Berlina aby się rozmówić z Courrentem.

Gdyby prezydent nadebrał po moim wyjeździe, to proszę Pana Władysława Próżno
arekby zebrać rąki się także wydać 24 zeszytu „Ochrony Przyrody” w cenie
bardzo niskiej pomocy S. Kulczyński.

Z herb serdecznie pozdrawiam i wyrażam prawdziwego szacunku
i głębokiego poważania, z jakimi dla Władysława Próżno powstają

Władysław Łafel

Kraków, dnia 26/1/1922

L.

O d p i s

Ministerstwo W.R i C.P.
18 stycznia 1922

Nr. 208-IV/22

Do Państwowej Komisji Ochrony Przyrody
w Krakowie.

Odpowiadając na pismo L:668/22 z dnia 5 stycznia 1922 Ministerstwo przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z IV zjazdu Komisji, który odbył się w dniu 28 XII 21 r. oraz wyjaśnia, że w związku z referatem w sprawie rozporządzenia ministerjalnego, organizującego Państwową Radę Ochrony Przyrody Ministerstwo ~~wdziękując~~ ustaliło ostateczną redakcję rozporządzenia/patrz załącznik/

Redakcja powyższa uwzględnia naogół motywy i wyjaśnienia referatu Komisji z wyjątkiem sprzeciwu co do tytułu rozporządzenia, które musi być wydane w porozumieniu z Ministrem Sztuki i Kultury ze względu na istniejące już akty, wydane przez Ministra Sztuki i Kultury i treść samego rozporządzenia. Natomiast artykuł 6 rozporządzenia uszuwa w zupełności obawę co do zależności Komisji od dwóch naraz Ministerstw.

Nie przewidując dalszej dyskusji z Komisją w sprawie rozporządzenia i w celu przyspieszenia sprawy zatwierdzenia rozporządzenia, Ministerstwo po wypowiedzeniu się Ministerstwa Sztuki i Kultury w tej sprawie skieruje odpowiedni wniosek do Rady Ministrów.

Za Ministra
Naczelnik Wydziału Nauki

S. Michalski.

PROJEKT PROGRAMU OBRAD

Konferencji w sprawie ochrony przyrody i krajobrazu
w Tatrach.

A/. OCHRONA KRAJOBRAZU.

I. Ochrona krajobrazu Skalnego Pochalla.

Oznaczenie granic terytorjum podlegającego ochronie.

- a/. Gospodarstwo leśne
- b/. Kamieniołomy i roboty górnicze
- c/. Zakłady przemysłowe
- d/. Roboty wodne
- e/. Linie komunikacyjne /koleje i szesy/
- f/. Budowle

II. Ochrona krajobrazu okolic Zakopanego oraz wnętrza Tatr.

Oznaczenie granic terytorjum podlegającego ściślejszej ochronie

- a/. Gospodarka leśna
- b/. Kamieniołomy i roboty górnicze
- c/. Zakłady przemysłowe
- d/. Roboty wodne
- e/. Linie komunikacyjne
- f/. Budowle

III. Oznaczenie terytorjum rezerwatów zupełnych, niezbędnych z punktu widzenia ochrony krajobrazu.

Referenci działu A4 K. Prąjsa, prof. Kunzek, prof. Sokołowski,
DR. Kuzniar.

B/. OCHRONA PRZYRODY.

I. Ochrona szaty roślinnej.

- a/. Gatunki wymagające całkowitej ochrony /zakaz zrywania/.
- b/. Gatunki wymagające częściowej ochrony /zakaz zrywania kwiatów w większej ilości, zakaz wykopywania, zakaz kupna i sprzedaży/.
- c/. Stanowiska roślinne poszczególnych gatunków i zbiorowisk wymagające ochrony, /zakaz wyzrywania, ścięcia, zrywania, wykopywania, sprzedaży i w ogóle gospodarki, mogącej spowodować zanik stanowiska. Wyznaczenie tych stanowisk i granic ochronnych terenów.
- d/. Środki zmierzające do zachowania szaty roślinnej w jej dotychczasowym stanie na całym terytorjum Tatr, - sposoby zalesiania i wypasania hal.
- e/. Sprawa zwiększenia ilości egzemplarzy rzadkich gatunków roślin tam, gdzie sama ochrona nie wystarcza. Możliwość częściowego powrotu do szaty roślinnej, która istniała przed eksploatacją jej przez człowieka i środki prowadzące do tego.

229

f/. Oznaczenie terytorium rezerwatów Z u p e k n y e h niezbędnych z punktu widzenia ochrony całej szaty roślinnej.

Referenci działu B.I. : prof. Szafer, prof. Sokołowski Dr. Stecki.

II. Ochrona fauny.

- a/ Gatunki wymagające całkowitej ochrony: kozica, świstak, orły. Branchinecta paludosa etc. /ryś, Żbik, niedźwiedź, /
- b/. Gatunki wymagające częściowej ochrony /zabijanie w większej ilości, podbieranie jaj i tp.
- c/. Sposoby zabezpieczające dostateczny pokarm dla ochronionych gatunków podczas ciężkich zim.
- d/ Sposoby powiększenia ilości egzemplarzy ochronionych gatunków tam gdzie sama ochrona nie wystarcza .

Referenci działu B.II. prof. Niezabitowski, Dr. A. Lityński. Dr. ~~Minkiewicz~~

III. Ochrona przyrody martwej.

Objekty i tereny wymagające bezwzględnej ochrony z punktu widzenia geologii i morfologii.

Referenci działu B.III.: Dr. Kuźniar. prof. Smoleński.

C/. SZKIC USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.

i krajobrazu w Tatrach oraz zasady ogólne przepisów wykonawczych.

Referent działu C. : Prof. Pawlikowski.

MINISTERSTWO
SZTUKI I KULTURY

WARSZAWA,

DN. 9 grudnia 1921 r.

Nr 17.467/T

W odpowiedziach należy powoływać się na Nr powyższy.

Ustawa o Ochronie Piękna Kraju.

Do Pana

Dr. Prof. Jana Gwalberta Pawlikowskiego

w Zakopanem.

Ministerstwo zwraca się niniejszem do Pana Profesora z uprzejmą prośbą o zawiadomienie, w jakim stadium znajduje się opracowywany projekt Ustawy o Ochronie Przyrody i Piękna Kraju.

W celu uniknięcia mnogości ustaw, traktujących sprawy pokrewne, omawiane było, aby Ministerstwo nie występowało z oddzielnym projektem ustawy o ochronie piękna kraju, lecz postulatami swemi uzupełniło projekt opracowany przez Komisję Państwową Ochrony Przyrody. - Wobec konieczności jaknajspieszniejszego ustalenia i rozszerzenia podstaw prawnych dla działalności na tem polu, ministerstwo pragnęłoby wiedzieć, jak sprawa

./.

odp. 25/12 921

przedstawia się obecnie.

Za kierownika Ministerstwa

Juljan Fataj
DYREKTOR DEPARTAMENTU

31

MINISTERSTWO
SZTUKI I KULTURY

WARSZAWA,

DN. 9 grudnia 19 21.

Nr 17461/1

W odpowiedziach należy powoływać się na nr powyższy.

Dane biograficzne.

Do Pana

Dr. Prof. Jana Gwalberta Pawlikowskiego

w Zakopanem

Ministerstwo prosi najuprzejmiej Pana Profesora o nadesłanie swych szczegółowych danych życiorysowych ze szczególnem uwzględnieniem prac z dziedziny sztuki i ochrony piękna kraju.

Ministerstwo byłoby obowiązane Panu Profesorowi za jaknajspieszniejsze udzielenie odpowiedzi.

Za kierownika Ministerstwa

Julian Fatał
DYREKTOR DEPARTAMENTU

17461/1

32

O d p i s .

Ministerstwo
Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Nr. 280/L.1
Odpowiedź na N.10349/IV/21

Warszawa dn. 22 lutego 1922 r.

Do

Ministerstwa Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

w m i e i s c u .

838. *Tronę o ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych*
W. Krapfel

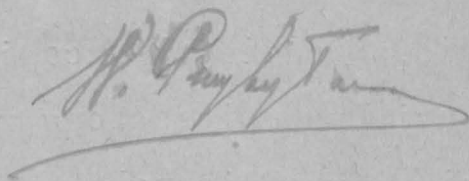
Przedmiot projektu ustawy o ochronie niektórych rzadkich gatunków zwierząt i roślin poruszony jest w sposób zasadniczy w opracowanym już przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych projekcie ustawy łowieckiej oraz w będącym na ukończeniu projekcie ustawy leśnej. Mianowicie projekt ustawy łowieckiej przewiduje bezwzględną ochronę nie tylko żubra, bobra, kozicy i świastaka, lecz również i łosia niedźwiedzia, głuszca i czarnego bociana. W projekcie ustawy leśnej musi być umieszczony również zakaz niszczenia cisu i limby oraz niektórych innych gatunków drzew.

Wobec tego, iż sprawa ta nasuwa pewne wątpliwości pod względem zakresu działania zainteresowanych Ministerstw, które to wątpliwości

w razie uchwalenia wszystkich trzech ustaw mogą wywołać rozbieżność środków i sposobów wykonania ustaw przeto, nie wchodząc w szczegóły projektu ustawy o ochronie rzadkich zwierząt i roślin, uważam za właściwe poprzednie ustne porozumienie się bezpośrednie i proszę o wydelegowanie w tym celu przedstawiciela Wydziału Nauki do Departamentu Leśnictwa.-

Dyrektor Departamentu Leśnictwa
/podpis nieczytelny/.

Za zgodność:

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'H. P. ...', written over a horizontal line.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, dnia 23. IV 1923 r.

Wiele Szanowny Panu Profesoro!

List p. Profesora otrzymaliśmy, gdy po przegadaniu zaniemniej do senatu; drugi list donosił do nich moich wierszów, gdyż był adresowany do domu.

Ministerstwo Oświaty nie zdecydowało o braniu, kiedy dany projekt ustawy jest wypracowywany przez komitet m. in. dyktando. Jest ten ustanowiona kolejność za myślenia + praw neregulowanej wagi. - Wobec tego, prawdopodobnie, nie da się domnie przypisać do daty, kiedy p. Profesor będzie w Warszawie.

Wzrost o Museum do "Wierchow" już dawno zobowiązałeś się napisać prof. Zborowski, który ma pod okiem odpowiednią materię. Obiecał mi to jeszcze przed moim wyjazdem z Łazienki; obecnie przypominam wyświadczenie.

Gonej 1917 z sprawozdaniem Sekeyi Ochrony Tatr.
Per makryatow, ktore mame w Zakopaneu ni
jstem w stancii napisai coholnich do "Kochan"
2 prac Sekeyi najwainiej tych w ostankach la -
Zalk mogs nylcuyi bestypesjce:

- 1) prace przygotowanie do planu rezerwatu
tatnaiskiego.
- 2) Dokarmianiu kowci.
- 3) Srecozony plan ochrony Tatr przez oddzial
najshony Kompanii Wysokogorskiej i akcyja
w ellinisk. spraw kowci. w kierunku cyrrobaty
tego planu.
- 4) Wiece letnie problemne w sprami ochrony
przyrody tatnaiskiej.
- 5) Akcyja w ellinisk. Koluictwa w sprami miszczenia
lesow tatnaiskich przez Urnaiskiego. (demonstrat)

Danko prepranam za opoinienie, uymsto ono
z powodu nieochymania w twoin czasie pienno listu,
dusi. zai nadnest wtkody, gdy usubek gorszeli lewosini
w Poides i dopiero dis niogiem porac pisrny zainii
przy brudek. - Zacy wyraz gubolico powaiam

J. Prany

W Krakowie 7 I 1922.

Wielce szanowny Panie Profesorze!

Zjazd warszawski miał przebieg dość pomyślny, zwłaszcza ze względu na obecność delegatów bielska Ministerstwa, którzy mieli sprawę wyjątkowo sympatyczną. Na naszym wstąpieniu Rady powołaliśmy: p. Komito = ^{i prof. Wodnicki z Poznania} i p. Kulkowicz z Warszawy. Wzrost, poczynił i radziliśmy odpis protokołu z którego Władysław Profesor dowzi się o szczegóły.

Sam Śr. Michalski obiecał wyznaczyć premisde na druk (ok. 20.000 egzemplarzy!) broszury popularniejszej ochrony przyrody i radania naszej Komisji. Jestesmy tego zdania że najlepiej nadałaby się do tego nasz Władysław Profesor drukowana w naszym I tomie „Ochrony”. Proszę uprzejmie o Parkowie powiadomienie mnie czy Władysław Profesor zgadza się na to i czyby Pan nie uważał za stosowne dobrać do niej nieco faktów dotyczących pomników przyrody w Polsce. Muszę się moralnie broszurę tę zilustrować. Czekając dyspozycji z tym względem.

Proszę uprzejmie protokołu z IV zjazdu po poczynianiu rektora Parkowie przedać prof. Karłowickiemu.

Z tego zjazdu należącego powiadomienia i osobne
podziękowania Władysław

z miłości!

21 / oddelenie porobkuv
p. Krasnovodskiem.

Thapichaz porobkuv:

"p. Ardonovskiem Ardonie porobkuvy
v nepedneme 3. i 4. Ardonii:
"paz nepedneme Ardonovskiem
Ardonie porobkuvy".
Dnyepor."

709.

Zakopane
26/I. 1922

35

Do Redakcji
Ochrony Przyrody w Krakowie

Szanowna Redakcjo.

Ostatnie wiadomości przyniosły wiadomości o zagrożeniu jaskin Ojcowskich przez rabunkową eksploatację tytnie sposobem górniczym prawie że barbarzyńskim przez tow. Tłopegi. Orazę też w miłym obciążeniu zarócić Pańskiej Redakcji uważę że to samo tożsamyśwo od przeszło 2 lat dźmi energiczne porukiwania ze radami relarnymi w okolicy Zakopanego i podjęto już prace rdzie i wykopów w Fluciskach w Kurwikach i Tomaszowej. Jak mi nie w dobrego widła poinformowano to to zamiera w widzą tego roku przystąpić w wielką formę do rabunkowego wydobywania od relarnych nalegających w Tatrowi aby takowe oddać na ustęgi przemysłu niemieckiego Górnosląskiego. —

Z góry ~~moim~~ prezydenta fałszywe rezultaty
tego rodzaju spekulacyjno misyjelskiej
gospodarki 25.000.000 zł. w celu zwolnić rudy
relamej na tej poproszenie kolejni elektry-
czne i in. p.

Charakterystycznym jest też i w tym
wypadku podobnie jak ks. Oratorowski
tutejszy właściciel terenów górskich
mianowicie Władysław Hs. Zamoyski
uległ chęci zysku i prawdopodobnie
analogiczną umowę zezwolił na eksploatację
rudy.

Ponieważ uwarunkowania prawnym Redakcyje za
jedynicę porotać do zapobieżania tego
rodzaju misyjelskiej i barbarzyńskiej
działalności druje się w tym obszarze po-
wiadomie o powyższym stanie rzeczy.

~ porażanie

Dr. Jan Chwałowski

PAŃSTWOWA
KOMISJA OCHRONY PRZYRODY

KRAKÓW, UL. LUBICZ 46.

Telefon Nr. 28.

Kraków, dnia 192.....

3.6-

L. 645/21

IV ZJAZD PAŃSTWOWEJ KOMISJI
OCHRONY PRZYRODY

odbędzie się w Warszawie w Zakładzie botanicznym "Uniwersytetu
/Ogród botaniczny, Al. Jazdowskie 6-8/ w dniu 28 grudnia 1921.

I. posiedzenie o godz. 10-iej przedpołudniem.

Na porządku dziennym:

1/ Sprawozdanie Prezydium z działalności za czas od 29.VI 1920
do 28.XII 1921.

2/ Rozporządzenie Ministerjalne w przedmiocie zawiniania Państw.
Rady Ochrony Przyrody.

3/ Zakres działania istniejących Kuratorów P.K.O.P. i wnioski
o utworzenie nowych.

II posiedzenie o godz. 5.-ej popołudniem.

4/ Rezerwy Państwowe.

5/ Rezerwy prywatne.

6/ Program pracy na rok 1922.

W Krakowie dnia 10 grudnia 1921.

Sekretarz

A. Kulczyński

Przewodniczący P.K.O.P.

Władysław Szafer

Koszt podróży i diety był zwrócone

10/12 921

Wzrost naukowy Ami Profesora!

Pomóż mi dotrzeć telegraficznie wiadomości do Ministerstwa
HR i do ruroci karta zawód o ile odjedzie się on przed
U. Polkiem, prosto korzystając z uchwały warunkowej Wy-
działu zjazd do Warszawy zwrócić. Pomóż mi na sobie
Wzrostana Profesora zaloguj nam jaknajbardziej prosto
jony bardzo gorąco o przypochamie zleceniu do Warszawy
i o Tarkamie obywateli referatu punktu 2-go i części 3° (o ile chodzi
o regulamin Kuratorów). Przepraszam program powierze
utorę po nadpisaniu wniosków z Kuratorami.

Łączę wyrazy naleśniczo powaszkam

i gęstobowemu trawniku z jaskini porostajis

WT. Szafarz.
Przepraszam będzie za 10 dni! Dziękuję
Ministerstwo anagnonado jui!

10/xii 1922.

Biuro
DELEGATA MINISTRA
WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
DO SPRAW OCHRONY PRZYRODY
KRAKÓW, LUBICZ 46
TEL. 10028

KRAKÓW, DN. 21.III. 1936 R.

L. DZ. 907/36

W SPRAWIE: komunikat
urzędowy.

Jaśnie Wielmożny Pan
Prof.Dr Jan Gwalbert Pawlikowski

we Lwowie.

W załączeniu przesyłam Wielce Szanownemu Panu Profesorowi do wiadomości odpis komunikatu urzędowego, nadesłanego z Ministerstwa W.R. i O.P. do Biura Delegata, i łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania

1 załącznik.

W. Kulczyńska
/W. Kulczyńska/
kier. biura.

W Krakowie, dnia 13 lutego, 1936 r.

Czcigodny Panie Profesorze!

Pozwalam sobie przesłać w załączeniu drugą korektę artykułu Wielce Szanownego Pana Profesora p.t. "Niemiecka ustawa o ochronie przyrody z dnia 26 czerwca 1935" z uprzejmą prośbą o łaskawe przeczytanie i zwrócenie uwagi na ustęp zakreślony czerwonym ołówkiem na stronie 267, który wydaje się nam niedość jasny.

Będę Czcigodnemu Panu Profesorowi prawdziwie zobowiązana za łaskawe, rychłe odesłanie korekty.

Pozwalam sobie załączyć również rozporządzenie wykonawcze do wspomnianej ustawy niemieckiej, które w międzyczasie wyszło, - na wypadek gdyby okazało się Panu Profesorowi potrzebne.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku i poważania

W. Kulczyńska
/W. Kulczyńska/

Jaśnie Wielmożny Pan

Prof. Dr Jan Gwalbert Pawlikowski

we Lwowie

ul. Kalcza 21 a.

Załączniki:

- 1/ korekta
- 2/ rękopis
- 3/ rozporządzenie wykonawcze do niemieckiej ustawy z dnia 31.X.1935 r.

*Wysłana korekta
o rozp. wykonawcze 15/20
12
Zb.*

Niemiecka Ustawa o ochronie przyrody z dnia 26 września 1935

(Reichsnaturschutzgesetz in Deutschland vom 26. September 1935.)

Sprawa ochrony przyrody w Niemczech była dotąd sprawą po-
srednich państw w skład Prusji niemieckiej wchodzących;
w wykonaniu zadań ochronnych tworzyły te państwa organy
miejscowe, wydawały rozporządzenia i ustawy. Powstał cały szereg
takich ustaw partykularnych, przesłany od słynnej ustawy
hesskiej z r. 1902, która zapoczątkowała ustawodawstwo ochronne
i stała się wielokrotnie wzorem dla innych ustaw między
w Niemczech ale i poza Niemcami, a skierowały na ustawie
saskiej z r. 1934, która umożliwiła w poprzednim rozdziale
„Ochrony Przyrody”. Tę ustawę Niemiec, polegającą na scaleniu
Prusji i umieszczeniu w jej skład państw dotąd w jej skład wcho-
dzących, umieszcza także wszystkie osobne ustawodawstwa ochronne
i zastąpił je jedną powszechną ustawą ochronną niemiecką
z dnia 26 września 1935 r. Paragraf 27 tej ustawy, zakładając
umieszczenie wszystkich dotychczasowych ochronnych ustaw party-

x) Wskazywać należy Niemiec na niemieckie Reich, a przedstawienie do państwa (Staat) to alii używanych.
Słowo Reich tłumaczono a raczej zastępowano w nas terminem „Prusja”, który wyraża pojęcie federacji
państw, czego słowo Reich w sobie nie ma. Określenie charakteru federacyjnej Niemiec okazuje, ale u nas
zawsze się wyraża wyrazem „Prusja”, gdyż niemały odpowiednik na rozumienie Reich i Staat.
Tędy też zamawia się Niemcy wciąż jeszcze składowe części Niemiec nazywają Staat
tj. „państwo”, jakkolwiek charakter państwowy tych części składowych nie istnieje, - te
państwa to już tylko organy administracyjne. To dla wyjaśnienia terminologii w
ustawie i w niniejszym jej przedstawieniu wzięty.

konkarnych, postanawia równocześnie, że na podstawie tych ustaw
wydane zarządzenia ochronne poszczególnie w mocy, dopóki
wypisane cofnięte nie zostaną.

Ustawa zawiera się w bardzo charakterystycznego i swego
godnego wstępu:

"Dziś, tak jak nigdy, już dla ludu niemieckiego przyroda
w swoich lasach i polach przedmiotem tęsknoty, radości i
życiowym oddechem.

Wojenny wojny jest w porównaniu do czasów dawnych zasa-
dniczo zmienił; przez intensywną gospodarkę lasów, rolnic-
twa, przez jednostronne prowadzenie hodowli i uprawy
drzew iglastych, jego strata wielokrotnie stała się im-
dł waz ze zmianą naturalnego siedliska zaginał bogaty
świat zwierzęcy, który ogrywał niezgody lasy i pola.

Ten rozwój był często konsekwencją gospodarczą; dzisiaj
wyratunek ukazuje się, zarówno idealnie jak i gospodarczo
skody takiego przekształcenia niemieckiego wojennego.
ochrona przyrody która z prośbą pięćdziesiątego stulecia powsta-
ła, mogła tylko w części osiągnąć swe cele, ponieważ prakty-
czny istoty podstaw zarówno w polityce jak i w światopogląd-
zie; dopiero przeobrażenie orszaka straża w Niemczech
warunki dla skutecznej ochrony przyrody.

Przed Breunem miała za swój obowiązek zapisać Reichstag
nawet największemu obywatelowi jego wkład w piękność
niemieckiej przyrody. W tym celu postanowił wydać praktycz-
nowskocześnie-niemiecką ustawę o ochronie przyrody, która

niniejszym ogłasza!

Ten wstęp jest swągią głąbą prozą same swoje istnienie. Nie
było bowiem wyrażeniem przy ogłaszaniu ustawy wydawać takiego
orzędka do narodu. Stało się to już przy ogłaszaniu ustawy
sacdy w roku 1934, jakżeśmy to w swoim czasie zamawiali.
Jest to wznowienie obyczaju praktykowanego w czasach przed
konstytucyjnymi, w dawnym państwie policyjnym. Wierzę
czyżbyś to stało się z nacjonalistycznym charakterem
hitlerowskim tradycjonalizm, czy też wynika to z potwornego
obecnego reżimu z państwem policyjnym. Przy rządach
parlamentarnych ustawy wydaje reprezentanci narodu
w jego imieniu, wydaje je niejako sam naród, - nie
potrzebuje więc sam do siebie ogłaszać orędka; w każdej chwili
ustawy wydaje zarządca opiekuńcza... Co do treści tego
orzędka, to nader dominującym jest stwierdzenie że dla skutecznego
działania ochrony przynależy potrzebne jest przedwzrost,
kierunek przetworzenie człowieka, a rząd hitlerowski pochlebia
sobie że przetworzenia tego dokonat; polega ono na podnie-
sieniu poziomu narodowego i idealizmu; epizodyczki przy-
jemny światopogląd nie był zdolny do oceny wartości
idealnych, tworzących w ochronie przynależy. Jako charaktery-
styczny przykład przynależy jest w relacji cisno i
jednostroinnie prowadzona kampania, która zniekształ-
ca krajobraz, nadając mu suche cechy maszynowe, -
w kierunku zastępowania malowniczej różnorodności
brzoźstwami standardyzowaniem drzewiarstwa i wzmocnieniem.

do takiej idealnej, która do niedawna występowała jako idea,
 Senko estetyzująca „ruskimiakę” przyznaje się w całości
 potężnego narodu. ~~Ten wstęp jest w całości~~
 Ten wstęp jest w całości ustawie najbardziej interesujący.
 Sama ustawa przez samym faktem kodyfikacji prawa
 ochronnego dla całego Niemiec, jako jedno ustawodawstwo mało
 przedstawia interesu, - w tych warunkach pryncypów tu
 niema, ustawa idzie ośrodkiem detalicznych ustaw
 partykularnych. Stwiernia jednak... skrew wery wstępem
 Tworzenie w tych ustawach ochrony przyrody z ochroną zabytł
 sztuki i kultury, ogranicza się do samej przyrody. Co do
 celowości stworzenia do ustawy takiej ochrony gatunkowej
 (roślin i zwierząt) czego niekiedy ustaw partykularnych
 nie ogranicza, wzmocniłby więc zakaz, gdyby to stworzenie
 nie ograniczało się tylko do stwierdzenia kompetencji władz
 do wydawania rozporządzeń w tej dziedzinie; merytorycznych
 przepisów wcale tu niema. - Arucimny tenar skiem na
 treści ustawy.

Przedmioty ochrony. - 1. Rośliny i zwierzęta niebezpieczne,
 bądź szkodliwe, bądź w ogóle w egzystencji swojej zagrożone;
 (chodzi bowiem o zachowanie bogactwa fauny przyrodzonej,
 i żaden gatunek nie powinien być wytopiony). Wyjątko
 pnie dalej ustawa przeciw nieprawidłowemu zabiciu
 zwierząt i roślin i handlowaniu nimi. Wymieniają
 przykładowo w szczególności gatunki (u nas drożdżki i gąsienice

na liłone świata:!) handel rybami, mityłami itp. -

2. Indywidualnie oznaczone formy przyrody zyjwej lub martwej, ("pomniki przyrody", "Naturschutzdenkmale"), ktorých rodzijsa ustawa przykladowo wymienia. -

3. Rezerwaty (Naturschutzgebiete) to jest ograniczone przestrzenie w ktorých przyroda w calosci lubi teri w przewazajacych w nich stianach (np. gaje ptasie, materniki, rezerwaty rosline) podlega ochronie. W spornie ustawa w swobodnosci (widocznie jako norma) rezerwaty tworzone na własnosci państwowej (Reichsschutzgebiete).

4. Opiece ustawy podlegaja rowniez takze inne czesci wolnej przyrody ktore zasluguja na zadowanie ze wzgledu na swe znaczenie krajozarowe lub dla świata zwiezwczego (np. zarzeka, orientacje, parki, alje itp.) ochrona ktorej nie ma równiez na celu zapobiegzenie zespoleceniu krajozaru (np. przez nieodosowne ludowle itp.). Ten czwartý wiat ochrony pomijamy bywa w innych ustawach, a wprowadzenie go tutaj nalezy do najkardziej dodatnich cech tej ustawy.

Organy ochrony przyrody. - Wladza narobna jest Szef urzedu lesnego Rzeszy (Reichsforstmeister) narwa ministerstwa). W przewazajacych krajach (państwach) wladzami ochronnymi sa, wyzere i nizsze urzedy administracyjne ktore Szef urzedu lesnego Rzeszy w porozumieniu z narobna wladza krajowa do tego powola.

Jako podstawowe organy promocyjne funkcjonalne przy przerzeczonych
 władzach ochronnych t. zw. „Naturschutzstellen”. W języku polskim
 nie mamy na określenie tego pojęcia odpowiedniego terminu.
 Je to ciała urzędowe posiadające wszelkich atrybutów władzy;
 będziemy je nazywać „urzędami ochrony przyrody” w przeciw-
 stawieniu do „władz ochrony przyrody”. Centralny urząd ochro-
 ny przyrody jako organ państwowy przy najwyższej władzy
 ochronnej (Szefie urzędu lasnego Prusji) pełni funkcje
 odpowiadające w ustawie polskiej (art. XIII) funkcjom
 Pomieszkowej Rady Ochrony Przyrody; miejsce naszej Rady
 Ochrony Przyrody zajmuje „Beirat”, którego członków ma-
 ruje narodowa władza ochronna. Analogicznie w organi-
 zowane urzędy ochr. przyr. (Naturschutzstellen) znajdują się
 przy wyższych i niższych władzach prowincjonalnych, niema
 tu jednak „Beiratu” (w ust. polskiej i tu przewidziane są
 „komitety ochr. przyr., art 14.). Centralny Urząd ochrony przyrody
 czuwa nad jednolitością analogicznych urzędów prowincjo-
 nalnych.

Ustanowienie i treść ochrony pomników przyrody i rezerwatów

Ochronę ustanawia się przez wciągnięcie na listę;
 listę „pomników przyrody” (Naturdenkmalbuch) prowadzi
 niżej władza ochronna; listę rezerwatów (Reichsnaturschutzbuch)
 prowadzi władza centralna. Wciągnięcie na listę „pomników
 przyrody” wymaga niżej władza ochronna po wystąpieniu
 albo na wniosek pryncypalnego Urzędu ochrony

7

pracy i po osiągnięciu aprobaty bezpośrednio prze-
żonej wyżej władzy (chodzi tu o narodowe władze krajów
dawnych „państw”). To samo odnosi się do wykreślenia z
listy. Wciągnięcie na listę rezerwatów lub wykreślenie
z tej listy zarządza centralna władza ochronna na
wniosek lub po wystąpieniu centralnego Urzędu ochrony
przyrody. Zarządzeniem ochronnym wydanym przez
odpowiednią władzę, właściciel, względnie mający jakikolwiek
prawo na gruncie, musi się poddać; ten
bez zezwolenia władzy nie wolno mu też dokonywać
jakichkolwiek zmian na chronionym przedmiocie.

Przewidziana jest też ochrona tymczasowa, przed
wciągnięciem na listę, polegająca na zakazie
czynienia zmian na przedmiocie który jest
upatrzony na przedmiot ochrony. — Centralna
władza ochronna, a za jej upoważnieniem także
wyższe i niższe władze ochronne, mogą wydawać
zarządzenia mające na celu niedopuszczenie do
inowizacji przyrody lub zniszczenia krajobrazu,
inaczej niż od tego czy dana przestrzeń należy
do „chronionych”. Wszystkie władze państwowe i
komunalne obowiązane są, przed udzieleniem
zezwoleń i zatwierdzeniem planów robót powiąza-
jących za sobą zasadnicze zmiany w krajobrazie,
zawiadomiać o tem właściwą władzę ochronną. — Przekroczenia

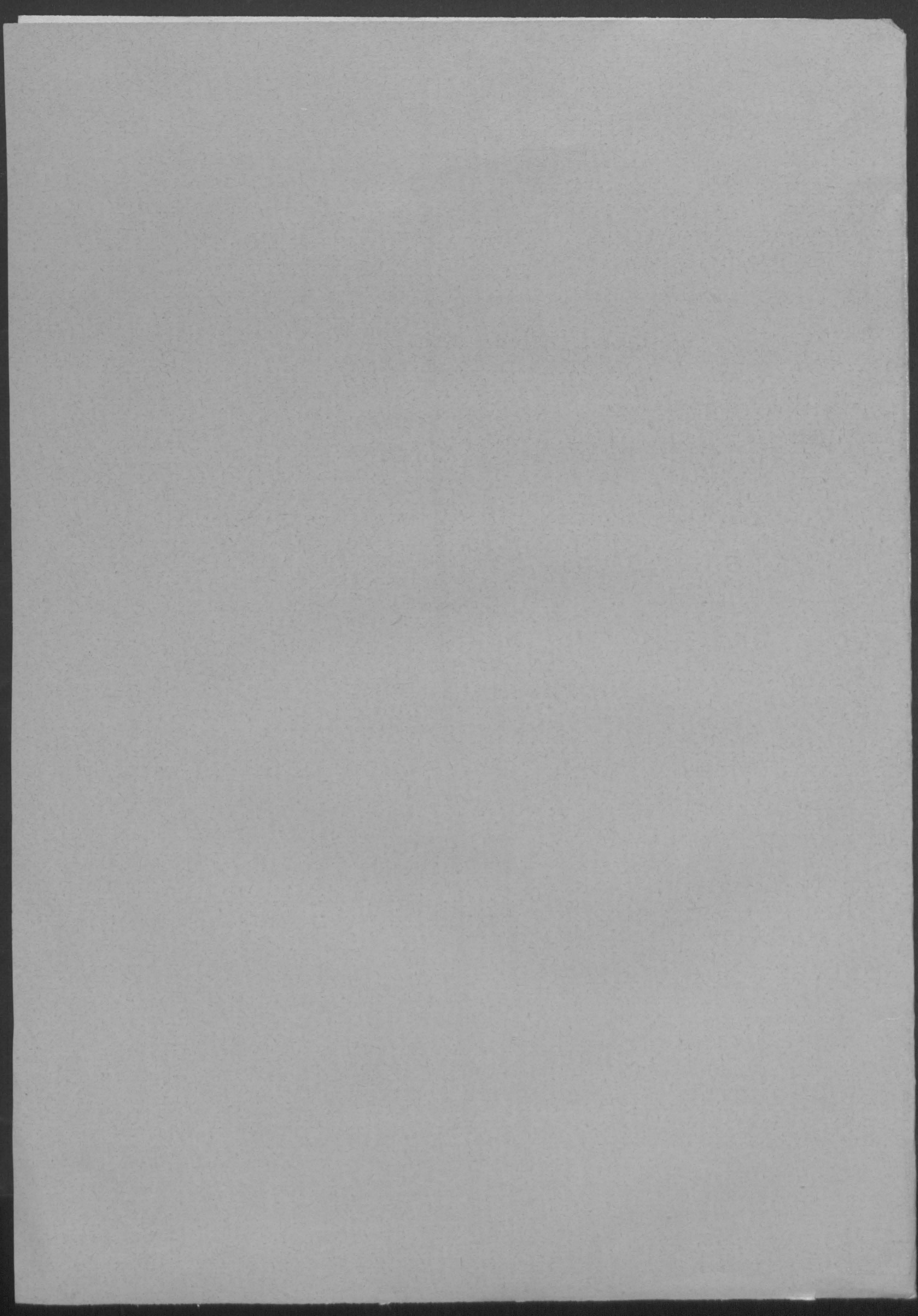
przepisów odrębnych przylegają karom wyrównywalnymu w ustawie a dochodzącym do dwóch lat więzienia.

Cała ustawa utrzymana jest w formie ogólnikowej. Szef Urzędu leśnego Rzeszy ma w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami wydać rozporządzenia dopełniające i wykonawcze, między innymi także przepisy o postępowaniu i o taksach obrotu. Tu więc znajduje się przepisy dotyczące obrony praw prywatnych, które ustawa niemal zupełnie pomija. Powiedziano ogólnikowo (§ 24) że odškodowanie za ograniczenia praw własności wynika z ustanowienia ochrony, jest wykluczone, że tylko nie posiada się podatku gruntowego od przestrzeni wyjętych skutkiem ochrony z pod wytkowania! Na tej podstawie można by przy tworzeniu rezerwatów przejść przy przedstawieniu tytułu własności do faktycznego wyłączenia bez odškodowania całych majątków, a nawet całego szeregu majątków. To oczywiście ~~wykluczone~~ ^{jest} absurdem i jako sprzeczne z zasadami prawami wykluczone, a powinno być wmsi na karb międkalij redakcyi; podobnych za niedban jest więcej, np. o zabezpieczeniu tymczasowem nie podano czasu trwania, z czego wynikałoby że wiec-gnicie na liście jest wogóle chędnie skoro „tymczasowe” zabezpieczenie trwać może całą wieczność... Są nawet takie błędności, jak np. przepis § 18, ust. 2, że enklawy prywatne położone wśród gruntów państwowych uznanych za rezerwat, również jak grunta do takich rezerwatów przylegające

94
mogą, uleść wyłączeniem, oczywiście więc, w myśl
ustaw o wyłączeniu za odškodowaniem, do rezerwatów
zaś prywatnych - a contrario - nie miałyby to zastę-
powania, ale podlegałyby paragrafowi 24mu, wyklu-
czającemu wszelkie odškodowanie! Zadziwiający
jest przepis paragrafu 18, ust. 3, z którego zdawoby się
wynikać na jak wielką skalę przewidziane jest two-
żenie rezerwatów na gruntach państwowych. Para-
graf ten brzmi: „ażby zapewnić należyte gruntu o których
była mowa w ustępie poprzednim (chodzi tu o wyłączenie
gruntów przylegających do rezerwatów państwowych) i przepro-
wadzić z tem połączone należyte gruntu dla przesiedleń,
stworzy się przy Urzędzie Lasowym Rzeczy Obdział dla na-
bywania ziemi (Reichsstelle für Landbeschaffung).
Kierownika tego Obdziału mianuje i odwołuje Szef
Urzędu Lasowego Rzeczy w porozumieniu z ministrem
dla rolnictwa i aprowizacji.”

Wskazywać należy rozporządzeń wykonawczych, które
ustawę w zupełności i wyjaśnia jej ciemne punkty.

J. Gw. Pawlikowski.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.